

SUOMEN TALOUSELÄMÄN MUUTTAVA RAKENNE

RR kesäkuu 1969 nro 6

Suomen kansaa olemme tottuneet ajattelemaan maata viljeleväksi kansaksi. „Joka maata kuokkii, sitä Jumala ruokkii”, sanoo sananlasku, ja toinen lisää: „Tähässä ruoka rikkahankin, jyvässä kuninkahankin”. Itse vanha Väinämöinen opetti Suomen kansaa kylvämään ja kyntämään, ja pääelinkeinona maanviljelys on Suomen kansalla ollut ammoisista ajoista saakka. „Suomen kansa on maata viljelevä ja luonnon helmassa elävä kansa”, kirjoitin minäkin inspiroituna vuonna 1906.

Ja kuitenkin voisimme ajatella toisinkin. Se mikä menneisyydestä on totta, ei ehdottomasti pidä paikkaansa tulevaisuudessa. Kehitys voi astua väliin ja muuttaa asioita. Suomen kansa on tähän saakka ollut maata viljelevä kansa, se on totta. Mutta onko välttämätöntä, että Suomen kansa siksi jää?

On olemassa jotakin, jota voidaan kutsua maailman taloudeksi. Se katsoo koko ihmiskunnan parasta ja antaa joka kansalle erikoisen tehtävän. Se määrää tuotannon laadun kansojen ja maiden, kannattavaisuuden ja tarpeen mukaan. Maailmansota hämmensi tätä näkökantaa. Maailmansota, joka jakoi valtakunnat eri leireihin, heitti jokaisen kansan enemmän kuin ennen oman onnensa nojaan, ja kaikki kansat saivat nähdä ja tuntea, kuinka riippuvaisia yleensä ollaan toisistaan. Ei yksikään kansa saattanut vaikeuksitta tulla toimeen „omillaan”. Sentähden miltei joka maassa tehtiin se huomio, että maanviljelystä oli laiminlyöty ja että sitä piti laajemmassa mitassa ja suuremmalla voimalla harjottaa. Niin täällä Suomessakin viime vuosina ajateltiin. Mutta että se on ohimenevä näkökanta, se kyllä nyt taas aletaan tajuta. Jos maailmanrauha saadaan aikaan ja kansojen liitto, silloin maailmantalouskin järjestetään yhtenäisesti, kaikkien hyötyä silmälläpitäen.

Ja maailmantalous on työnjakoa. Se perustaa tuotannon luonnollisille edellytyksille. Maa jossa viljaa kasvaa helposti ja paljon, se saa kasvattaa ja tuottaa yli oman tarpeen. Selvä tehtävänsä tässä suhteessa on esim. Amerikalla ja Venäjällä. Edullisempaa on maailmantalouden kannalta noiden maiden tuottaa viljaa yli oman maan tarpeen, kun että jokainen maa pitää itseltään huolta, tuottakoon maan viljeleminen mitä vaikeuksia tahansa.

Ja jos maailman talouden kannalta ajatellaan Suomen tehtävää, olisiko tämä silloin viljan tuotanto? Tuskin. Tietysti maatakin on viljeltävä joka paikassa maapalloa, mutta siinäkin varmasti keksitään erikoistehtäviä eri maiden laadun ja viljavuuden ja eri ilmanalojen mukaan. Tämän ohella on kuitenkin ajateltavissa, että Suomelle ilmaantuisi toisenlainenkin tehtävä maailmantaloudessa.

Jospa Suomi olisikin teollisuusmaa! Ainakin eräs läheinen ystäväni herätti minussa tämän ajatuksen kerran keväällä, kun oli puhe Suomen tulevaisuudesta. „Ajattele nyt”, hän sanoi, „mitä voiman saannin mahdollisuuksia meillä on. Missä muissa Euroopan maissa on samanlaiset kosket kuin meillä? Missä on Imatrat, Nokiat, Pyhäkosket, Kymin-, Mankalan- ym. mahtavat kosket? Ajattele nyt, että kaikkien näiden koskien voima käytettäisiin maan ja kansan hyväksi! Niissä piilee Suomen tulevan rikkauten ja mahtavuuden lähde. Ne muodostavat sen pääoman, minkä luonto on Suomelle antanut ja karma uskonut Suomen kansan hoidettavaksi. Onko se leiviskä maahan kaivettava, onko se jätettävä kuten Imatra – vain joidenkuiden matkailijain katseltavaksi ja ihailtavaksi?”

„Mitä niillä sitten olisi tehtävä? kysyin uteliaana ja vastausta jo aavistaen.

„Niiden voima on tietysti muutettava käyttökelpoiseksi, so. sähköksi. Vuoksen rannoille on päätehdas rakennettava. Imatra on voiman alkulähde. Mutta jokaisen voimakkaamman kosken rannalle on pystytettävä toisia sähkötehtaita, jotka lisäävät en-

simmäisen voimaa. Sillä näetkös: sähköverkko on muodostettava ympäri Suomen; siihen riittää koskiemme voima. Ja mitä merkitsee, että Suomi on sähköverkolla peitetty? Se merkitsee, ettei meidän enää tarvitse polttaa metsiämme eikä tuoda kivihiiliä ulkomailta. Mitä tehtaita rakenamme, ne käyvät sähköllä. Mitä rautateitä meillä on, ne kulkevat sähköllä. Rauta- ja raitioiteitä saamme ulottaa joka kaupunkiin, joka pitäjään, joka kylään. Kaikki valaistus tapahtuu sähköllä, kaikki lämmitys sähköllä. Metsiämme saamme jalostaa, luoda niistä puutavaraa ja paperia ja viedä ulkomaille. Eikö tämä ole tulevaisuuden kuva? Suomesta tulee todellinen valonmaa!”

Minun täytyi myöntää, että tämä tulevaisuuden kuva oli lumoava. Jos puoletkaan siitä oli totta, oli Suomen rikkauden sampo löydetty.

„Ja ajattele, kuinka halvaksi tämä sähkömme tulisi: pari penniä kilowatilta – tuskin sitäkään. Perustamiskustannuksiin menisi kyllä miljoonia, satojakin miljoonia, mutta mitä korkoa ne rahat tuottaisivat! Muutaman miljardinkin ulkomainen laina olisi korkoineen muutamassa kymmenessä vuodessa kokonaan maksettu. Rahan nk. puute on meitä tähän saakka estänyt tällaista suunnitelmaa toteuttamasta, mutta eikö nykyhetken ja lähimmän tulevaisuuden finanssimiehet jo ala ymmärtää, että rahan tehtävä ei ole puuttua, vaan palvella!”

Minäkin jo hengessäni aloin ymmärtää. Ja nyt jätän samat tulevaisuuden kuvat ja samat ajatukset lukijaini harkittaviksi ja ymmärrettäviksi.

Toimittajalta
Tietäjä, 1919, heinä-elok.